

Độc đáo trang phục Pa Dí

Người Pa Dí hiện có hơn 2 nghìn người, cư trú ở huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai. Trong rừng hoa muôn sắc của trang phục Mông Hoa, Dao, Pà Thẻn, Lô Lô... bộ váy áo của phụ nữ Pa Dí dường như bị chìm đi với màu chàm nhạt, không có họa văn song nó vẫn thu hút ánh mắt của người chiêm ngưỡng, trước hết bởi sự nền nã, sang trọng.

Nếu như hàng khuy bạc là điểm nhấn của chiếc áo cóm Thái thì cả khuôn ngực của cô gái Pa Dí cũng được tôn lên bởi chi chít những chiếc cúc bạc nhỏ bằng đầu ngón tay nom như những con ốc, ken dày trên khoang ngực áo bên phải, theo đường chéo từ cổ áo xuống tới thắt lưng. Những con ốc bạc này còn được đính trên mũ, phần ôm vào trán và trên thắt lưng. Bộ trang phục Pa Dí được làm bằng vải lanh thô, chỉ thêu một chút họa văn rất nhỏ ở các đường ráp thân áo, màu sắc hài hoà, trang nhã.

Chiếc áo dài ngang hông, cài khuy cạnh, cổ cao ba phân, có thắt lưng, thắt ở phía sau, rồi buông lơi xuống khoeo chân, trông rất điệu đà. Váy của phụ nữ Pa Dí ôm sát thân mình, dài qua mắt cá chân, tạo dáng cao, thanh mảnh. Ấn tượng nhất vẫn là cái mũ hình mái nhà. Người Pa Dí có hẳn 1 truyền thuyết giải thích tại sao cái mũ của họ lại có hình mái nhà. Theo đó, thời xa xưa lắm, đang lúc khó khăn, hoạn nạn, dưới mái nhà lớn, người Pa Dí được sinh ra. Từ đó người Pa Dí lấy hình tượng mái nhà, sáng tạo ra cái mũ độc đáo của dân tộc mình. Cho nên cái mũ hình mái nhà là biểu hiện tập trung ý thức về cội nguồn, về dòng tộc của người Pa Dí. Hình tượng mái nhà in đậm trong tư duy, thậm chí cả trong quan niệm về cái đẹp, cho nên ảnh hưởng đến cả cách trang trí trên trang phục. Những chiếc khuy bạc ken dày trên ngực áo có hình tháp và nhìn qua thì chúng được sắp xếp theo đường thẳng, nhưng nhìn kỹ đó là những hình tam giác đối chiều nhau. Với lối tạo họa văn bằng khuy bạc, theo hình tam giác một cách tinh tế, cùng với chiếc mũ hình mái nhà, bộ nữ phục Pa Dí có vẻ đẹp độc đáo, không lẫn vào bất cứ trang phục của dân tộc nào ở vùng Tây Bắc.

Đi kèm bộ trang phục còn có vòng cổ, hoa tai bằng bạc, dây xà tích đeo từ cổ, buông xuống thắt lưng, đính nhiều hình con cá, cũng bằng bạc. Theo Tiến sĩ Trần Hữu Sơn, điều này phản ánh văn hoá lúa nước của người Pa Dí. Và cũng theo tiến sĩ Trần Hữu Sơn thì bộ trang phục của người Pa Dí ngày xưa còn có biểu tượng phồn thực, biểu tượng âm dương, gồm cá và chim én, nhưng hiện giờ không còn thấy xuất hiện. Đối với họ, cá và chim én là vật thiêng. Chim én trên trời, biểu tượng của dương, cá là biểu tượng của âm ở dưới nước. Theo quan niệm của người Pa Dí xưa, chim én là hồn người khi đã sang thế giới bên kia, là biểu tượng vật tổ của người Pa Dí.

Bộ nữ phục Pa Dí ở vùng Tây Bắc là một di sản đang trở thành quý hiếm. Nó chỉ còn xuất hiện trong các dịp lễ hội và trong ngày cưới mà thôi./.

Minh Huệ (Theo VOV)